

Gedragsgenerator

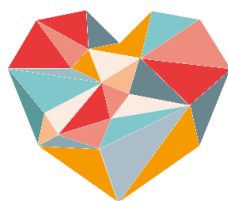
Omgaan met gedrag via rollenspel

hannn.eu

De Gedragsgenerator

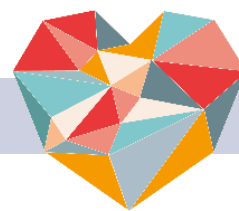

Dementia
in Cultural Mediation

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

De activiteit

Titel van de activiteit

Omgaan met gedrag door rollenspel → Gedragsgenerator.

‘Gedragsgenerator’ is een initiatief van Wycher van den Bremen en Ina Holtrop.

Samenvatting

Deze activiteit is een training over hoe om te gaan met het veranderende en/of uitdagende gedrag van een persoon met dementie door middel van een rollenspel. Het kan heel nuttig en zinvol zijn voor mensen die de persoon met dementie begeleiden (familielid of (mantel)verzorger, maar ook voor mensen die werken in een bibliotheek, museum of een andere (culturele) instelling.

Van tevoren worden bij de deelnemers voorbeelden van verschillende lastige of uitdagende situaties verzameld en aan de hand daarvan wordt een rollenspel rond dit gedrag en bijbehorende communicatie voorbereid.

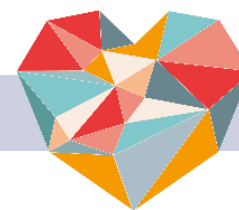
Tijdens het rollenspel worden de mensen in het publiek gemotiveerd om te reageren en suggesties te geven over hoe het rollenspel gespeeld kan worden. Ook worden eigen situaties en ervaringen gedeeld. Dit om een beter beeld te krijgen van wat wel of niet zinvol is om te doen in bepaalde situaties. Je kunt lang praten over gedrag maar als je het ziet, wordt het meteen een stuk duidelijker.

Deze methode is gebaseerd op de principes van positief denken. Wat we uiteindelijk proberen te bereiken is een hogere kwaliteit van leven voor de persoon met dementie en zijn of haar mantelzorgers en naasten.

Deze manier van rollenspel past in bijna elke situatie en is (waar mogelijk) op maat gemaakt voor de specifieke eisen van wat er op dat moment in die situatie nodig is. Het laat soms zien hoe complex situaties kunnen zijn, maar het laat ook zien dat mensen die er gebruik van maken veel kunnen veranderen met de juiste informatie en met kleine veranderingen in hun eigen houding.

- Eerst wordt via rollenspel een situatie uitgebeeld die specifiek en herkenbaar is voor de deelnemers. Een constante interactie met de aanwezigen is gaande.
- Tijdens een pauze van een half uur lopen de trainers rond en praten met de deelnemers. Om te vragen naar verhalen, situaties en ervaringen met betrekking tot mensen met dementie.
- Deze interactie kan als inspiratie dienen voor het tweede deel van de sessie.

Inhoud

Doelgroep

Deze activiteit is niet specifiek of alleen bedoeld voor mensen die zelf leven met dementie, maar heeft ook veel waarde voor iedereen die mensen met dementie begeleidt. Medewerkers van een bibliotheek, museum of andere (culturele) instellingen, en voor familieleden die mantelzorgers zijn van iemand met dementie. Wanneer "Gedragsgenerator" wordt georganiseerd in bijvoorbeeld een Alzheimercafé, zijn naast familieleden of verzorgers ook vaak mensen met dementie zelf aanwezig zijn en nemen deel aan de activiteit.

Deelnemers in een vroeger stadium van dementie vertellen vaak mooie verhalen over hun gevoelens en gedachten die dan gebruikt worden in het vervolg van het rollenspel.

Doel

Het doel is om een doorlopende interactie te hebben, waarbij iedereen vrij is om vragen te stellen maar ook om hun ervaringen en verhalen te delen. Tussendoor is er een pauze waarin de trainers het publiek rondgaan. Door een gastvrije en toegankelijke situatie te creëren voelen mensen zich op hun gemak om verhalen en ervaringen te delen. Een van de doelen is te zorgen voor een comfortabele sfeer waarbij iedereen kan delen wat hij wil. De interactie is met de hele groep.

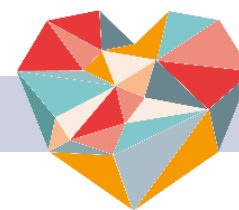
Deze training is vooral bedoeld om de culturele begeleiders richtlijnen te geven in hun interactie met mensen met dementie. Niet alleen om informatie te geven, maar ook om informatie te delen. De sleutel is meer begrip voor mensen die leven met dementie. Door middel van rollenspellen wordt er aandacht besteed aan het begrijpen van dementie en met alle aanwezigen wordt er gesproken over bepaald gedrag en wat dit veroorzaakt. Wordt het gedrag uitgelokt door iemand zelf of door iets in de omgeving? Geluiden kunnen bijvoorbeeld een rol spelen bij de oriëntatie en concentratie van iemand met dementie.

Partners

Dit soort rollenspel kan worden gebruikt om professionals te inspireren en te faciliteren in hun werkzaamheden en hen te voorzien van de juiste informatie en kennis over dementie. Denk aan medewerkers van een museum, supermarkt of een bank. Zij kunnen leren hoe zij de grootste gastvrijheid en vriendelijkheid in acht kunnen nemen in hun omgang met mensen met dementie.

Het rollenspel is ook geschikt voor maatschappelijke initiatieven. Voor bijvoorbeeld een avond in een Alzheimer Café of als activiteit in een Odensehuis.

Praktisch

Locatie

Gedragsgenerator¹ is een activiteit voor binnen. De grootte van de ruimte hangt af van het aantal personen, maar de voorkeur gaat uit naar een zo intiem mogelijke setting.

Wanneer een grote ruimte wordt gebruikt voor een grote groep zijn microfoons (bij voorkeur headsets) nodig.

De trainers komen op locatie, dus de ruimte kan ook afhangen van de organisatie die erom heeft gevraagd. Zij zijn verantwoordelijk voor het aantal stoelen, de bereikbaarheid, de parkeergelegenheid, enz. maar de trainers geven specifieke informatie over benodigde faciliteiten en materialen wanneer dat nodig is.

Dag, tijd & tijdsduur

De juiste tijd en plaats hangt af van de wensen van de organisatie voor wie de activiteit wordt gehouden. De duur van de activiteit is ongeveer 2 uur.

Groepsgrootte

The group size differs per situation. A minimum number of 10 people is preferred in a training setting.

In a more educational or awareness setting, it is also possible in a theatre form with many people present. However, a large group acquires quite a lot of experience from the trainers.

De groepsgrootte verschilt per situatie. Een minimum aantal van 10 personen heeft de voorkeur. In een meer educatieve of bewustwordingssetting is het ook mogelijk om in theatervorm met veel mensen aanwezig te zijn. Een grote groep vraagt echter wel de nodige ervaring van de trainers.

Organisatie & begeleiding

Ondersteuning kan nodig zijn bij het hosten en faciliteren, denk aan het verwijzen naar zitplaatsen en catering. Als er een presentatie wordt getoond of een microfoon wordt gebruikt, is hulp bij het opzetten hiervan ook gewenst.

Materialen & faciliteiten

Wanneer er informatie zal worden gegeven over dementie, dan hebben de trainers het volgende nodig:

- Een computer en aansluiting op een scherm voor een PowerPoint presentatie.
- In een grotere zaal met veel deelnemers is een geluidsinstallatie nodig. Daarbij twee headsets voor de trainers en een microfoon voor de deelnemers.
- Voor het rollenspel zelf zijn geen materialen nodig, hoewel pen en papier handig kan zijn om aantekeningen te maken.

De training is 'in company', dus de opdrachtgever (klant) is verantwoordelijk voor thee/koffie/koekjes tijdens het ontvangst en de pauze.

Kosten

Er zijn over het algemeen geen kosten voor de deelnemers.

Er kunnen echter wel kosten zijn voor de organisatie (klant) die de training aanvraagt. De kosten van de trainers zijn beperkt tot een vergoeding van reiskosten en bijbehorend materiaal.

Afhankelijk van de locatie en materiaal zal dit bedrag rond de €150,- liggen.

Gedragsgenerator biedt ook specifieke 'Train de Trainer' workshops aan, deze hebben een andere opzet en brengen andere kosten met zich mee.

Badges

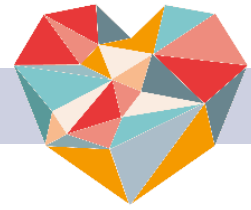
Badges zijn niet nodig.

Aandenken

Het is mogelijk een document of flyer te delen met tips hoe om te gaan in bepaalde situaties of interacties met mensen met dementie.

Na afloop

De uitvoerende organisatie (klant) kan een sticker krijgen waarop staat dat zij "dementievriendelijk" zijn.

Communicatie

Offline:

- Interesse voor de training komt vooral door mond-tot-mond reclame.
- De organisatie of het initiatief die 'Gedragsgenerator' wil inschakelen, kan ervoor kiezen dit om het op het prikbord aan te kondigen.

Online:

- 'Gedragsgenerator' heeft een Facebookpagina, maar aankondigingen over de training gaat vooral via de social media kanalen van de opdrachtgever.

Wanneer de training wordt aangevraagd door een organisatie zoals een museum, dan zijn zij verantwoordelijk voor het aantal deelnemers en de inschrijfprocedure.

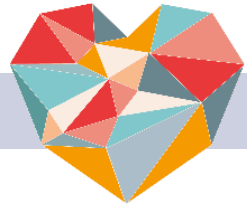
Registratie

Deze activiteit vindt meestal plaats op verzoek van een organisatie. De opdrachtgever (zie partners) regelt de inschrijving voor de activiteit.

Hen wordt ook gevraagd om ervaringen, problemen en vragen van de deelnemers te verzamelen vanuit hun omgang met mensen met dementie.

Hoe specifieker een situatie wordt beschreven, hoe beter het gebruikt kan worden tijdens de sessie.

Beschrijving & Programma

Als voorbeeld: 'Gedragsgenerator' in een museum (met Wycher en Ina als trainers)

Denk aan een zaal in het museum waar alle medewerkers aanwezig zijn. De directeur van het museum heet iedereen welkom. Ina en Wycher van Gedragsgenerator zijn gasten. Zij worden kort geïntroduceerd en beginnen iedereen persoonlijk welkom te heten. Twee vriendelijke mensen lopen rond en maken een kort praatje met alle medewerkers van het museum. Er heerst een gemoedelijke sfeer en niemand weet wat er eigenlijk aan de hand is.

Wat zij niet weten is dat Wycher speelt dat zijn geheugen hem in de steek laat. Maar hij is een meester in het verbergen hiervan in het openbaar en Ina in haar rol dekt dit volledig. Iemand met dementie kan met behulp van een verzorger verbergen wat er werkelijk aan de hand is in de hersenen van een persoon met dementie.

Ze spelen vervolgens een scène waarbij ze thuis zijn en dan is het meteen duidelijk wat er aan de hand is. Omdat Wycher zijn hersenen niet goed functioneren, zijn er allerlei moeilijke situaties in het dagelijks leven waar zij beide mee te maken hebben. Het gevolg is vaak moeilijk gedrag van de persoon met dementie (Wycher) en veel problemen in het dagelijks leven.

Wycher en Ina gaan in interactie met de medewerkers van het museum om met hen de dagelijkse problemen te bespreken. Ina wil geen hulp vragen omdat ze zich schaamt en erg moe is.

Wycher heeft veel angsten en vindt het niet prettig om naar buiten te gaan. Daarom zitten ze vast in huis, hoewel het beter zou zijn als ze zich net zo zouden gedragen als vroeger, toen ze allebei gezond waren. Vroeger zouden ze waarschijnlijk wel naar buiten gaan en een museum bezoeken.

Dan gaan ze vooruit naar wat ze kunnen verwachten als ze dan uiteindelijk naar het museum gaan en een tentoonstelling bezoeken. De medewerkers van het museum worden uitgedaagd om met Wycher en Ina om te gaan, hoe ze zich in deze situatie moeten redden. Wat kunnen ze verwachten en wat kunnen ze doen in lastige situaties? Wycher en Ina helpen om daar oplossingen voor te vinden. De groep is nu volop in interactie en leren snel praktijksituaties waar ze in de toekomst daadwerkelijk mee te maken kunnen krijgen.

De sfeer is geweldig, warm en open: iedereen heeft plezier en leert veel. In sommige situaties kunnen enkele dia's van een PowerPoint presentatie helpen om uit te leggen wat er echt aan de hand is.

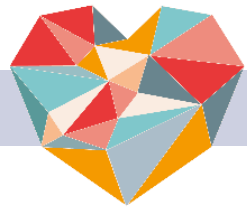
Tot slot loopt de sessie ten einde. De directeur van het museum bedankt Ina en Wycher en is erg enthousiast geworden om mensen met dementie en hun verzorgers in het museum te ontvangen. Ook de medewerkers zijn enthousiast en voelen zich zekerder in de omgang met mensen met dementie.

Een leuke en onvergetelijke bijeenkomst waarin iedereen veel geleerd heeft, loopt ten einde.

Wycher en Ina zijn ook regelmatig te gast in een Alzheimercafé. In deze situatie zijn de meeste deelnemers dagelijks direct betrokken bij mensen met dementie. Dit kan een mantelzorgster zijn, een gezondheidsprofessional of iemand die regelmatig contact heeft met een persoon met dementie. Ook zijn er tijdens deze sessies vaak mensen die zelf leven met dementie aanwezig.

In deze sessie is een pauze ingelast waarin de trainers (Ina en Wycher) rondlopen in de zaal en met mensen praten over hun ervaringen en verhalen. Deze verzamelde informatie zal hen inspireren voor de tweede periode na de pauze.

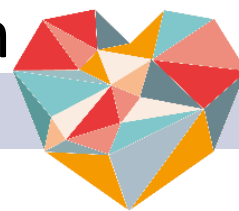
Evaluatie

Evaluatie kan plaatsvinden aan het einde van de training door met de deelnemers in gesprek te gaan.

Belangrijk is de evaluatie achteraf met de klant, de organisatie die de training van 'Gedragsgenerator' heeft aangevraagd.

Checklist, wanneer wat doen

Een maand (of langer) voor de activiteit

- De opdrachtgever neemt contact op met 'Gedragsgenerator' en de indeling en inhoud worden besproken: wat voor soort deelnemers, het aantal deelnemers, locatie, prijs etc.
- De opdrachtgever wordt gevraagd naar specifieke situaties. Zij kunnen verschillende situaties, voorbeelden en ervaringen verzamelen bij de deelnemers en die twee weken voor de training doorgeven aan de trainers.
- Zorg dat er voldoende 'dementievriendelijke' stickers zijn voor de opdrachtgever/organisatie.

Twee weken voor de activiteit

- Verzamel de voorbeeldsituaties van de opdrachtgever.

De week voor de activiteit

- Controleer of de locatie geschikt is voor de deelnemers.
- Check of het geluid- en beeldapparatuur is geregeld en of er een microfoon aanwezig is.
- Vraag de opdrachtgever hoeveel deelnemers er aanwezig zullen zijn.

De dag voor de activiteit

- Zorg ervoor dat de (PowerPoint) presentatie gereed is.
- Druk de juiste hoeveelheid informatiedocumenten af, over hoe je met bepaalde situaties en interacties met mensen met dementie kunt omgaan.
- Zorg ervoor dat er 'dementievriendelijke' stickers worden meegenomen.

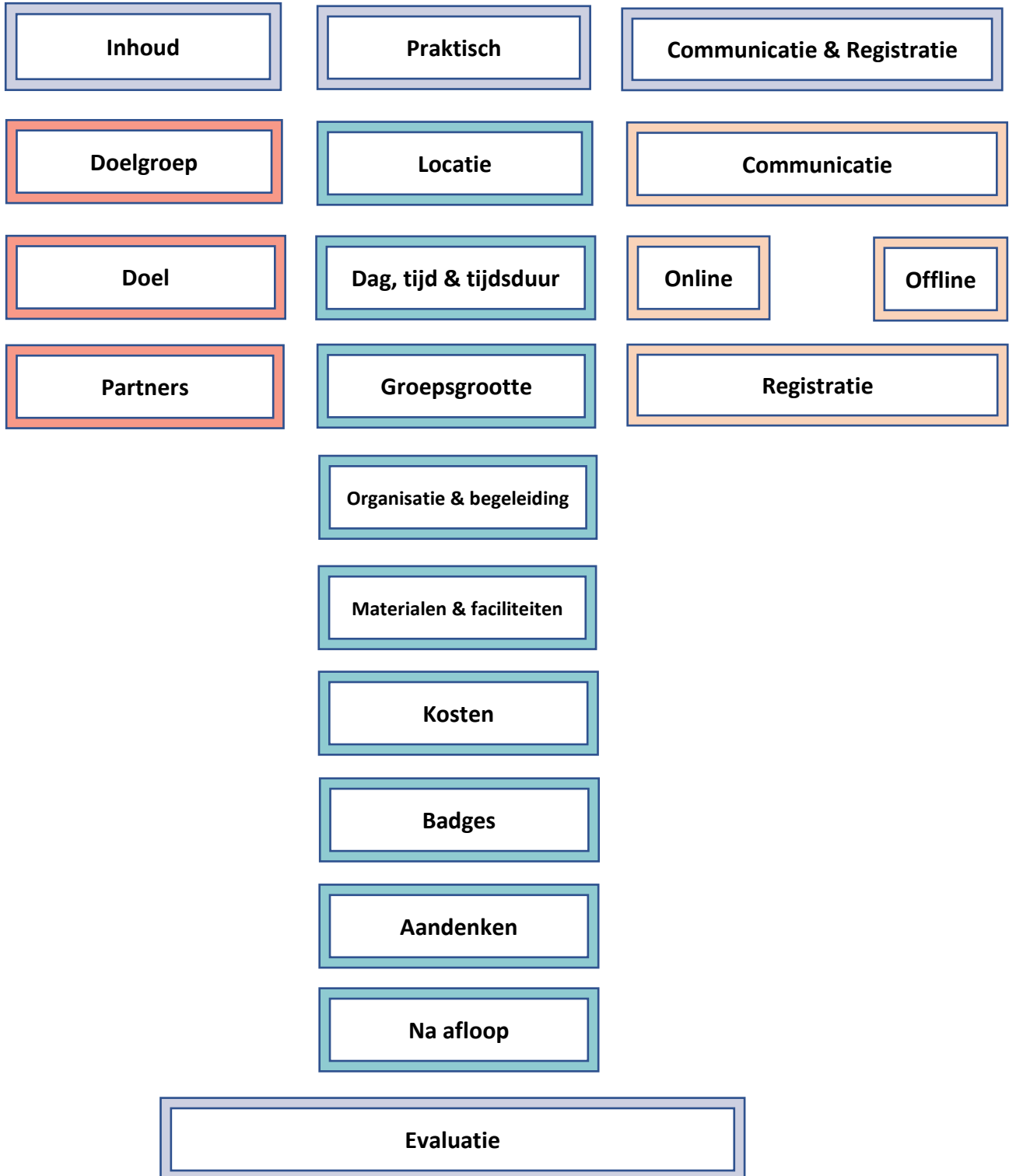
Dag van de activiteit

Pakket: USB met de (PowerPoint) presentatie erop, gedrukte informatiebladen en 'dementievriendelijke' stickers.

Corona

Er is een online optie maar dit wordt dan een totaal andere sessie. Het is ook mogelijk om een bepaalde situatie rondom een persoon met dementie te filmen.

Aandachtspunten

OMGAAN MET GEDRAG DOOR ROLLENSPEL

Respect

Interactie

Humor

Gedragsgenerator

Ervaring

Positief denken

Uitdagende
situaties

